

Yayın Etiği ve Yayın Suistimali Beyanı

NWSA Akademik Dergiler, yayımlanan tüm bilimsel çalışmaların en yüksek etik standartlara uymasını sağlamayı taahhüt eder ve bu taahhüdü öncelikli olarak **Yayın Etiği Komitesi (COPE)** ilkeleri ve akış şemaları rehberliğinde yerine getirir.

A. Üretken Yapay Zekâ (GenAI) Kullanımı ve Etik Sorumluluk

NWSA Akademik Dergiler, bilimsel dürüstlük ve şeffaflık ilkelerine sıkı sıkıya bağlıdır. Dergi, Üretken Yapay Zekâ (GenAI) araçlarının (örneğin, Büyük Dil Modelleri – LLM'ler) kullanımıyla ilgili aşağıdaki kuralları uygulamaktadır.

1. Yazar ve Yazarlık Sorumluluğu

- **Yazar Kriterleri ve GenAI:** GenAI araçları, bir makalenin yazarı veya ortak yazarı olarak **ASLA** listelenemez. GenAI, yazarlık için gerekli olan sorumluluk ve hesap verebilirliği taşıyamaz.
- **Nihai Sorumluluk:** Kullanılan GenAI çıktısı ne olursa olsun, bu çıktının doğruluğu, orijinalliği ve bilimsel standartlara uygunluğundan doğacak tüm nihai sorumluluk yalnızca **yazarlara** aittir.

2. Kullanım Şeffaflığı ve Beyan Zorunluluğu

- **Beyan Alanı:** Yazarlar, GenAI araçlarını kullandıklarında, bu kullanımı makalenin sonundaki **Teşekkür** bölümünde açık ve detaylı bir şekilde belirtmek zorundadır.
- **Destekleyici Kullanım Örnekleri:** GenAI araçları yalnızca dil ve imla düzeltmeleri, özetleme, çeviri gibi destekleyici amaçlarla kullanılabilir.

3. Bilimsel Suistimal Uyarısı

1. Yapay zekâ tarafından üretilen ve doğrulanamayan **uydurma kaynaklar (halüsinasyonlar)** kullanmak, bilimsel suistimal olarak kabul edilecektir.
2. Beyan edilmemiş GenAI kullanımı veya GenAI tarafından üretilen metnin intihal teşkil etmesi, makalenin doğrudan reddedilmesine veya yayımlanmışsa geri çekilmesine yol açacaktır.

B. Editörlerin Sorumlulukları ve Politikaları

- **Yayın Kararı ve Sorumluluğu:** Editörler, makalenin bilimsel geçerliliği ve kapsam uygunluğunun yanı sıra, **iftira, telif hakkı ihlali** ve intihal ile ilgili güncel hukuki gereklilikleri de göz önünde bulundurarak yayın kararını verirler.
- **Adalet ve Tarafsızlık:** Makaleler, yazarların kişisel nitelikleri dikkate alınmaksızın yalnızca bilimsel liyakate göre değerlendirilir.
- **Gizlilik ve İfşa:** Editörler, tüm makale bilgilerini gizli tutmakla yükümlüdür ve yazarın yazılı izni olmadan yayımlanmamış materyalleri kendi araştırmaları için kullanmamalıdır. Ayrıca; yazar, hakem ve okuyucuların bireysel verilerini korumaktan sorumludur.
- **Çıkar Çatışması:** Editörler, tarafsızlıklarını tehlikeye atacak çıkar çatışması durumlarında editöryal süreçten çekilir. Editörler; yazar(lar), hakemler ve diğer editörler arasındaki çıkar çatışmalarını göz önünde bulundurarak, çalışmaların yayın sürecinin bağımsız ve tarafsız bir şekilde tamamlanmasını garanti eder.
- **Şikayetler:** Editörler; yazar, hakem veya okuyuculardan gelen şikayetleri dikkatlice inceleyerek aydınlatıcı ve açıklayıcı bir şekilde yanıt vermekle yükümlüdür.
- **Yayın Bütünlüğünü Sağlamak:** Editörler çalışmalarda yer alan hata, tutarsızlık ya da yanlış yönlendirme içeren yargıların hızlı bir şekilde düzeltilmesini sağlar.

C. Hakemlerin Sorumlulukları

- **Hakemlik Sistemi:** Dergimiz, hem yazarın hem de hakemin kimliğinin karşılıklı olarak gizlendiği **Çift Kör Hakemlik** sistemini uygular.
- **Objektiflik ve Yapıcılık:** Hakem değerlendirmeleri objektif olmalı, bilimsel kanıtlara dayanmalı ve kişisel eleştiriden kaçınılmalıdır.
- **Gizliliğin Korunması:** Hakemler, inceleme altındaki belgeleri gizli tutmak zorundadır.
- **Çıkar Çatışması Tespiti:** Hakemler, çıkar çatışması olduğunda veya yeterli uzmanlığa sahip olmadıklarında Editörleri bilgilendirerek süreçten çekilmelidir.
- **Kaynakların Tespiti:** Hakemler, atıf yapılmamış ilgili yayınları tespit etmeli ve inceledikleri makalede başka yayınlarla önemli benzerlik fark ettiklerinde Editörleri bilgilendirmelidir.

D. Yazarların Temel Etik Sorumlulukları

1. Orijinallik, İntihal ve Çoklu Yayın

- **Orijinallik ve İntihal:** İntihal, **kendi kendine intihal** dahil olmak üzere, ciddi bir etik ihlaldir. Yazar(lar)ın gönderdikleri çalışmaların özgün olması beklenmektedir. Yazar(lar)ın başka çalışmalardan yararlanmaları veya başka çalışmaları kullanmaları durumunda eksiksiz ve doğru bir biçimde atıfta bulunmaları ve/veya alıntı yapmaları gerekmektedir. Yazarlar çalışmalarını aynı anda birden fazla derginin başvuru sürecinde bulundurmaz. Her bir başvuru önceki başvurunun tamamlanmasını takiben başlatılabilir. Başka bir dergide yayınlanmış ve/veya reddedilmiş çalışma NWSA Akademik Dergiler'e gönderilemez.
- **Üçüncü Taraf Materyal İzni:** Yazarlar, telif hakkıyla korunan herhangi bir materyali (metin, görsel, veri) kullanmadan önce gerekli **yazılı izni** almak zorundadır.
- **Yinelenen Yayın ve Lisanslama:** Yayınlanması durumunda makale, yazarın telif hakkını koruduğu ve diğer kullanıcılara ücretsiz kullanım/dağıtım hakkı tanıyan **Creative Commons Atıf (CC BY) lisansı** altında dağıtılır.
- **Sorumluluk:** Makalenin içeriğinden kaynaklanabilecek her türlü etik, intihal, içerik, hukuki ve diğer hususlardaki sorumluluk tamamen yazarına-yazarlarına aittir.
- **Benzerlik Oranı:** Makalelerde benzerlik oranı en fazla %20 olmalıdır.

2. Yazarlık ve Katkı Beyanı

- **Yazarlık Kriteri:** Yazarlık, çalışmanın kavramına, tasarımına, yürütülmesine veya yorumlanmasına **önemli katkıda bulunanlarla** sınırlıdır. Değerlendirme süreci başlamış bir çalışmanın yazar sorumluluklarının değiştirilmesi (Yazar ekleme, yazar sırası değiştirme, yazar çıkartma gibi) teklif edilemez.
- **Yazar Katkısı Beyanı:** Sorumlu Yazar, makalenin son bölümünde tüm yazarların spesifik katkılarını açıkça beyan etmelidir.
- **Onay:** Tüm yazarlar makalenin son halini onaylamış ve yayına sunulmasına izin vermiş olmalıdır.

3. Veri, Finansman ve Çıkar Çatışması

- **Veri Erişimi ve Saklama:** Yazarlar, verilerin yayımlandıktan sonra yasal haklar ve gizlilik korunduğu sürece **en az on yıl boyunca** erişilebilir olmasını sağlamalıdır.
- **Çıkar Çatışması Beyanı:** Yazarlar, çalışmalarıyla ilgili tüm finansal veya kişisel çıkar çatışmalarını (hibeler, iş ilişkileri, kişisel/ideolojik bağlar vb.) açıkça beyan etmelidir.

4. Etik Kurul Onayları ve Manipülasyon

- **Etik Kurul Onayları:** İnsan veya hayvan denekleri içeren araştırmalarda, ilgili **Etik Kurul Onay belgesi** detayları belirtilmeli ve insan denekli çalışmalarda **Helsinki Deklarasyonu'na** uyum beyan edilmelidir.
- **Veri ve Görüntü Manipülasyonu:** Veri uydurma veya görüntü/veri manipülasyonu kabul edilemez.
- **Atıf Politikası ve Manipülasyonu:** Yazarlar, **atıf manipülasyonu** teşkil edebilecek aşırı öz-atıf veya karşılıklı atıf düzenlemelerinden kaçınmalıdır.

E. Yayın Suistimali Prosedürleri ve Geri Çekme Politikası

Dergimiz, yayın etiği suistimali şüphelerini **COPE Akış Şemaları'na** uygun olarak ciddiyetle soruşturur.

1. **Soruşturma ve Süreç:** Tüm suistimal iddiaları ciddiyetle ele alınır, Editör tarafından soruşturma başlatılır ve kanıtlar toplanır.
2. **İhlal Kategorileri ve Sonuçları:**
 - **Küçük İhlaller:** Uyarı mektubu gibi dahili yöntemlerle çözümlenir.
 - **Ciddi İhlaller:** Yazarın/hakemin işverenine veya fon sağlayıcısına resmi bildirimde bulunmayı gerektirebilir.
 - **Nihai Sonuçlar:** Eserin resmi olarak **Geri Çekilmesi** veya ilgili kişiye belirli bir süre için katkıda bulunma yasağı (embargo) getirilmesi.
3. **Düzeltilme ve Açıklama:**
 - **Yazar Hatası Düzeltmesi:** Yazarın hatasını düzeltmek için yayımlanır.
 - **Dergi Hatası Düzeltmesi:** Derginin/yayıncının hatasını düzeltmek için yayımlanır.
 - **Editöryal Açıklama:** Soruşturma devam ederken okuyucuyu bilgilendirmek için yayımlanır.
4. **Yayın Sonrası Yazar Adı Değişikliği Politikası:** Yayımlanmış makalelerde yazar adı değişikliği (cinsiyet geçişi, medeni hal değişikliği vb. nedenlerle), yazarın gizliliğini korumak adına herhangi bir resmi belge, düzeltme bildirimi veya diğer yazarlara bildirim zorunluluğu olmaksızın yapılacaktır.

F. Dergi Sahibi ve Yayıncı ile İlişkiler

Editörler ve yayıncı arasındaki ilişki editöryal bağımsızlık ilkesine dayanmaktadır. Editörler ile yayıncı arasında yapılan yazılı sözleşme gereği, editörlerin alacağı tüm kararlar yayıncı ve dergi sahibinden bağımsızdır. Yukarıda bahsedilen etik sorumluluklar ve dışında etik olmayan bir davranış veya içerikle karşılaşırsanız lütfen nwsa.akademi@hotmail.com adresine e-posta yoluyla bildiriniz.

G. Yasal Sorumluluk Reddi

NWSA Akademik Dergiler, ne de onun adına hareket eden herhangi bir kişi, yayımlanan makalelerde yer alan bilgilerin kullanımından veya dikkatli hazırlık ve kontrole rağmen ortaya çıkabilecek hatalardan sorumlu tutulamaz.

H. Hukuki Hükümler

Yazar(lar) makaleyi NWSA Akademik Dergilere gönderilmesi neticesinde makalenin bütün yayın haklarını NWSA dergilerine aktardığını peşinen kabul etmiştir. Makalenin içeriğinden yazar(lar)ı sorumludur. Bu yayın etiği beyanından kaynaklanan tüm hukuki ihtilaflarda Samsun Mahkemeleri yetkilidir.